

Hvorfor og hvornår en CO (Kulilte) alarm?

CO gas (kulilte) er en af de farligste gasser, vi kan komme ud for da den er både lugt- og smagsløs. Symptomer på en kulilteforgiftning er kvalme og hovedpine, hvorfor man ofte vil forveksle en kulilteforgiftning med en influenza eller anden mild sygdom og så gå i seng for at få det bedre. Er det kulilteforgiftning får man det ikke bedre, men sover stille ind i døden.

”**Kulilte, carbonmonoxid, kulmonoxid** eller **kulos** (kemisk formel CO), som det tidligere blev kaldt, er en klar, lugtløs gasart, der kan dræbe ved indånding. I modsætning til drivhusgassen kuldioxid har carbonmonoxid-molekylet kun ét iltatom bundet til sig. Gassen dannes typisk ved en ufuldstændig forbrænding, bl.a. i gasvandvarmere, gaskøleskabe, petroleumsvvarmer i et lukket rum, eller i en forbrændingsmotor i biler. De katalysatorer, der påmonteres biler, omdanner kulilte CO til kultveilte (carbondioxid) CO₂ gennem tilføjelse af et ekstra iltatom til hvert kulilte-molekyle.

CO betegnes som yderst giftig, da det binder sig ca. 300-400 gange lettere til blodets hæmoglobin end den CO₂, man normalt indånder i atmosfærisk luft. Dermed kan der selv ved en meget beskedne koncentration af CO i luften opstå en decideret forgiftning eller ligefrem død.

Kroppen kan foretage ophobning af CO i blodet over længere tid, hvorfor døden ikke nødvendigvis skyldes en akut forgiftning. Dette blev illustreret op gennem 1950'ernes Danmark, hvor mange hjem fyrede med kakkellovne. Ufuldstændige forbrændinger af træ i ovnene bredte sig rundt om i husene og betød, at folk gennem længere tid indåndede gassen og nogle døde som følge af kulilteforgiftning.”

CO-gassens påvirkning af en voksen person:

200 ppm: Hovedpine og kvalme efter 2-3 timer.

400 ppm: Hovedpine og kvalme inden for 2 timer, livstruende efter 3 timer.

800 ppm: Hovedpine og kvalme inden for 45 minutter, fører til død efter 2-3 timer.

1600 ppm: Hovedpine og kvalme inden for 20 minutter, fører til død efter 1 time.

(ppm betyder milliontedele)

Hvornår bør man have en CO gasalarm?

Har man installeret gasvarmer, gaskøleskab eller opvarmer man med en petroleumsovn, bør man for egen sikkerhed have en CO gasalarm (kulilte-alarm).

Hvor skal CO gasalarmen placeres?

CO gas (kulilte) har den dampmassefylde på 0,97, det vil sige, at gassen er lettere end luft, så den bygger sig op fra lofter og nedad. Derfor skal CO gasalarmen placeres under loftet max 10 cm under loftet.

Hvis du ikke har en CO gasalarm, men har en af de ovennævnte installationer og begynder at få kvalme og hovedpine, så prøv at gå udenfor og få noget frisk luft. Hvis kvalmen og hovedpinen forsvinder, er det sikkert en CO gasforgiftning, og du bør så slukke for din installation og hurtigst mulig få udført en gastest. Husk også at forlange, at der udføres en CO gastest.